

Onderwijs heeft onderzoek niet nodig

>> Jeroen Naaijens, voorzitter College van Bestuur HAS Den Bosch

'Integendeel! Onderwijs heeft onderzoek net zo hard nodig als onderzoek het onderwijs nodig heeft. Onderzoek biedt nieuwe kennis, waarmee het onderwijs actueel kan blijven. En onderwijs draagt nieuwe onderzoeksvragen aan. Een voorbeeld: een student begon een bedrijf voor de productie van kamelenmelk. Hij stuitte op allerlei vragen waar nog niet eerder onderzoek naar was gedaan. Het inspireerde het onderzoek om te zeggen: hé dat is interessant. Het onderwijs is niet meer zo braaf. Studenten zitten niet meer alleen in de schoolbanken. De huidige student heeft onder meer door ICT zoveel informatie tot zijn beschikking, is nieuwsgierig, durft vragen durven te stellen en te experimenteren.

Naast "research and development" kunnen we zodoende ook "education and development" zetten. Wil je in de kenniseconomie verder komen in innovatie, dan komt het aan op een zo direct mogelijke verbinding tussen onderwijs en onderzoek. Dat betekent dat je elkaars wereld goed moet kennen. Dat lukt al steeds beter, onder meer door WURKS waar docenten projectverzoeken kunnen indienen bij Wageningse onderzoekers. Dit verlaagt de drempel bij docenten om bij de wetenschap aan te kloppen. Onderzoek en onderwijs moeten de twee handen op de buik worden van innovatieve ontwikkeling.'

>> René van Schie, LNV-directie Kennis & Innovatie

'Voor het groene onderwijs is samenwerking met het onderzoek van levensbelang met het oog op toegang tot actuele kennis en kennisvragen. Niet alleen voor docenten maar ook, of beter gezegd juist,

voor de circa 75.000 studenten. De instellingen zien de noodzaak en de kansen, maar er zijn wel aanlooppunten. LNV ondersteunt het onderwijs langs diverse sporen – Groene Kennis Coöperatie, KIGO-projecten voor kenniscirculatie en innovatie in het groene onderwijs, Beleidsondersteunend Onderzoek, WURKS – zodat samenwerking met het onderzoek uiteindelijk eerder regel dan uitzondering wordt. Een mooi voorbeeld van kennisoverdracht via www.wurks.nl is plantgezondheid, waar samenwerking van aoc's met Wageningen UR heeft geleid tot up-to-date lesmateriaal en een online beeldendatabase voor mbo-leerlingen en ondernemers die hun spuitlicentie (moeten) vernieuwen.

Uitdagender is dat hbo-, mbo- maar ook vmbo-studenten deelnemen aan praktijknetwerken en onderzoeksopdrachten vanuit de praktijk. Niet via incidentele stageplaatsen, maar structureel en op grotere schaal. In diverse andere regio's zijn regionale samenwerkingsvormen in voorbereiding. Tenslotte, de onderwijsinstellingen hebben veel baat bij de inzet van onderzoekers via lectoraten en programmateams van de Groene Kennis Coöperatie.'

>> Karl Dittrich, voorzitter Nederlands-Vlaamse Accreditatie Organisatie

'Een onbegrijpelijke stelling! Onderwijs leeft van onderzoek, of het nou om universitair of hogeschoolonderwijs of een ander type onderwijs gaat. Onderwijs dient immers actueel en innovatief te zijn en dat kan vooral door in het onderwijs de verbinding te leggen met onderzoek. Bovendien dient onderwijs "nieuwsgierigheid" en "opmerkzaamheid" te bevorderen. Beide houdingen worden gestimuleerd door kennis te nemen van onderzoek en zelf onderzoek

te doen. Daarom mag, nee moet, van docenten in het hoger onderwijs verwacht worden dat zij op zijn minst belangstelling hebben voor onderzoek. In universiteiten is het voor docenten een *conditio sine qua non*: ze moeten zelf actief in het (liefst fundamentele) onderzoek participeren. Hogescholen stellen de eis van onderzoeksbekwaamheid en -ervaring steeds nadrukkelijker. Daar wordt terecht ook meteen een bepaalde richting aan gegeven: praktijk georiënteerd onderzoek dat een verbinding legt met beroepsontwikkeling. De beroepsuitoefening ontwikkelt zich deels autonoom en het is daarom vanzelfsprekend dat de beroepsopleidingen zowel gericht blijven op onderzoek als op de beroepsuitoefening. Daarin onderscheiden deze opleidingen zich van de universitaire opleidingen, waar de disciplinaire ontwikkeling richting geeft aan het onderwijs. Die ontwikkeling is voornamelijk gebaseerd op onderzoek. De stelling zou dus moeten luiden: "Onderwijs kan niet zonder onderzoek!"

>> **Ans Christophe, lid College van Bestuur Citaverde College**

'We werken vooral intensief samen met het bedrijfsleven en maatschappelijke actoren in de regio. Dat vinden we nodig om onderwijskwaliteit te leveren, onze expertise overeind te houden en midden in de samenleving te staan. Onderzoek is voor ons geen vanzelfsprekende samenwerkingspartij. We werken nog in bescheiden mate samen. Toch kan samenwerking het vmbo- en mbo-onderwijs enorm vooruit helpen, vooral met het toegepast onderzoek en door de inzet van hbo-lectoren. Dit versterkt onze profilering als school naar buiten en het versterkt onze positie in de regio. Nu gaat samenwerking met het onderzoek vaak op projectmatige basis. Daarbuiten kennen docenten en onderzoekers elkaar nauwelijks en hebben ze weinig beelden van wat er in die andere wereld gebeurt. Het is dus van belang dat de samenwerkingsinitiatieven een structurele inbedding krijgen. Het helpt om ontmoetingsplekken te hebben, waar je elkaar tegen-

komt en inhoudelijke vraagstukken kunt delen en wellicht langer met elkaar kunt samenwerken. Hierbij helpen de ontmoetingsplekken en innovatiemogelijkheden van de Groene Kennis Coöperatie, maar ook economische ontwikkelingen in een regio – zoals in Greenport Venlo – en de inzet van lectoren met hun kenniskringen. Wel blijft samenwerking veel energie en aandacht vragen van de partijen om de structurele inbedding vol te houden.'

>> **Martin Mulder, hoogleraar Educatie- en competentiestudies Wageningen University**

'Het onderwijs heeft het onderzoek broodnodig. Kennisdoostroring of -circulatie zijn veelgehoorde termen. Beter is te spreken van kenniscreatie, want kennis moet worden verworven door degenen die die kennis willen gebruiken.

Er zijn diverse voorbeelden van benutting van onderzoekskennis. De universiteit geeft de nieuwste wetenschappelijke inzichten door aan de studenten. Een deel van het budget voor het onderzoek van de researchcentra van Wageningen UR is bestemd voor vertaling van onderzoeksresultaten naar de onderwijspraktijk. Daarbij wordt geëxperimenteerd met nieuwe kennisarrangementen tussen onderwijs, onderzoek, onderneming en overheid. Hogescholen hebben hun eigen dynamiek met hun lectoren en kenniskringen. Ze doen ook op grote schaal al toegepast onderzoek. Ondanks alle initiatieven is de kenniscirculatie nog verre van optimaal. Veel onderzoek vindt de weg naar het onderwijs niet. Het onderwijs is vaak afhoudend, omdat het gevangen zit in een complexe structuur en al zoveel veranderingen heeft doorgemaakt, zonder dat die goed zijn geïmplementeerd en geëvalueerd.

Belangrijk is te achterhalen hoe effectieve kenniscirculatie plaatsvindt. Hierin zie je telkens nieuwe hypes: interactiviteit, participatie, multistakeholderbenadering, sociaal leren. Welke hypes uiteindelijk beklijven en echt verandering in het onderwijs teweeg zullen brengen, moet nog worden vastgesteld.' (RD)

